CNSAS,
Direcţia Cercetare, Expoziţii, Publicaţii

I.S.J. P R A H O V A
103/B.I.
27 febr. 1970

c o p i e
1 ex.

Dr. 000043 / 550 267

N O T A I N F O R M A T I V A

Sursa vă informează :

In ziua de 17 febr. a.c.,mergînd la Bucureşti a telefonat lui COPOSU la birou şi a stabilit o întîlnire cu el în aceeaşi zi la orele 17 în faţa Telecinematicii din B-dul Ana Ipătescu.

Ne-am dus la cofetăria Nestor unde timp de aproape două ore am avut cu el următoarea discuţie :

COPOSU a început discuţia despre o cunoştinţă comună şi anume despre ION ANTON MURESANU, fost director al ziarului Ardealul. In primul rînd a spus despre acesta că este o persoană foarte dubioasă, Incă din timpul detenţiunii şi-a pierdut încrederea în el . Acum trăeşte din expediente şi recent i s-au confirmat temerile. A fost într-o călătorie de trei luni şi jumătate la Londra. Pe lîngă uşurinţa cu care a obţinut paşaportul, a reuşit să se întoarcă cu 17 geamantane pline, fără să i se facă nici cea mai mică dificultate la vamă.

MURESANU l-a vizitat înainte de a pleca şi imediat după ce avenit şi deci este foarte abil, are impresia certă că a fost vizitat cu misiunea specială de a-l sonda. A purtat însă cu el discuţiile de aşa fel, încît este sigur că l-a decepţionat şi pe MURESANU şi pe cei care l-au trimis. Totuşi, a putut afla o serie întreagă de amănunte despre romînii stabiliţi în occident cari l-au interesat, fără să lase această impresie interlocutorului său, amănunte pe care le consideră importante şi ţine să le facă cunoscute şi sursei. Inainte însă de a începe să povestească,COPOSU a spus sursei cum a reuşit MURESANU să facă rost de bani în străinătate. Ajuns acolo, a început să trimită scrisori pe la cunoştinţe, pozînd în victimă a regimului din ţară şi a primit ajutoare în sumă de circa 3.500 dolari, cu care a trăit acolo şi din care şi-a procurat şi lucrurile cu care a venit în ţară. Printre cei ce i-au dat cei mai mulţi bani, sînt IANCU RATIU de la Londra, prieten intim cu COPOSU şi CONSTANTIN DRAGAN de la Roma, deasemeni bun prieten al acestuia.

Sursa auzind din nou de numele RATIU, de la COPOSU, despre care în discuţia anterioară COPOSU spusese că i-a trimis o scrisoare prin acea D-na MOCANU de care am relatat, deşi atunci spunea că îl cheamă BAZIL RATIU, iar acum IANCU RATIU, fără să se facă că insistă asupra numelui cel mic, a întrebat doar dacă descinde din vechea familie de luptători ardeleni.

COPOSU a răspuns că RATIU este un nume foarte răspîndit în Ardeal, că într-adevăr este descendent din ION RATIU fostul preşedinte al Partidului Naţional din-aintea lui Maniu.

Acesta s-a stabilit de multă vreme în Anglia, unde a reuşit să-şi facă o mare avere. Este armator, mai are însă şi alte afaceri şi este extrem de generos cu românii din străinătate. Subvenţionează asociaţiile de exilaţi şi apariţiile teoretice precum şi publicaţiile periodice româneşti ce apar în occident.

Alte amănunte nu a dat despre această persoană.

Nici sursa n-a mai insistat,rămînînd ca în viitor să mai discute asupra acestei persoane.

Despre CONSTANTIN DRAGAN, întrebat tot de sursă COPOSU a spus că acesta este astăzi cunoscut atît în lumea afacerilor cît şi în viaţa intelectuală prin fundaţia Drăgan cu sediul la

www.cotidianul.ro

CNSAS,
Direcţia Cercetare, Expoziţii, Publicaţii

Roma şi în insula Majorca din Spania.

DRAGAN îi este bun prieten, l-a cunoscut la Cluj în timpul studenţiei. A făcu Academia Comercială şi la terminarea studiilor a fost încurajat de P.N.T. şi susţinut da Banca Albina să-şi deschidă un magazin de textile la Cluj. Cum comerţul romînescu era foarte anemic în acea vreme, oficialităţile încurajau pe romîni în aceste iniţiative.Lui DRĂGAN i-a mers foarte bine, dar în 1940 a fost obligat odată cu ocuparea Ardealului de Nord să părăsească Clujul. A venit pentru puţină vreme la Bucureşti de unde a plecat la Roma. Aci, avînd baza afacerilor mari, s-a lansat în industria textilă, în industria de coloranţi iar după război afacerile i-au prosperat şi astăzi este un financiar de tip occidental, cu mare capital pe care l-a investit în afaceri prospere din cele mai divere, atît în Italia cît şi în Elveţia, R.F.G. şi Spania. A înfiinţat la Roma "Fundaţia Drăgan" cu sediul principal în Palma de Majorca unde şi-a construit un palat şi un hotel. Fundaţia sa este o instituţie ştiinţifică la care sînt invitaţi să coopereze oameni de ştiinţă din cele mai variate domenii însă numai de origină latină.In ultimii ani a primit de la DRAGAN numeroase scrisori prin care era invitat să-l viziteze în Italia sau în Spania. COPOSU pretinde că nu i-a răspuns la aceste scrisori şi deci acesta n-a fost informat de greutăţile unei plecări în occident. Ultima oară i-a scris şi i-a trimis şi bilete de avion pentru compania Sabena, bilete pe care urma doar să le completeze şi să le vizeze la agenţie. COPOSU a făcut mare haz de naivitatea şi lipsa de informaţii a prietenului său şi s-a dus la agenţia belgiană unde a vîndut pe loc biletele pentru suma de 3.500 lei. COPOSU a spus în continuare că totuşi nu este sigur dacă amicul său DRAGAN este dezinformat sau nu, deoarece el are unele relaţii la noi şi probabil că pe acestea conta că o să-l aducă în Italia.Este sigur că dacă ar fi ştiut de situaţia reală a sa, poate ar fi intervenit, dar nescriindu-i nu avea cum să afle. A auzit că Drăgan este în relaţii extrem de bune cu Cornel Burtică fostul nostru ambasador la Roma. Că DRAGAN, prin relaţiile sale în lumea de afaceri occidentală l-ar fi ajutat pe Burtică ca şi pe alţi romîni în tranzacţiile comerciale făcute de ţara noastră. În concluzie,poate că o intervenţie a lui Dragan ar fi fost greu de refuzat , el însă nu este tentat să meargă acum în străinătate. De altfel, ION ANTON MUREŞANU i-a pomenit cînd a venit să-şi i-a rămas bun la plecarea din ţară, atît de RATIU cît şi de DRAGAN, însă,este bineînţeles,că a refuzat foarte frumos şi pe ocolite să discute despre aceştia.

Revenind la MUREŞANU ION, COPOSU a spus că acesta a adus din străinătate exemplare din publicaţiile romîneşti ce apar în occident şi pe care i le-a arătat. Într-adevăr a rămas uimit de numărul lor impresionant. Pe multe le-a citat,dar sursa nu a reuşit să reţină decît cîteva şi anume :"Crucea" care apare la Madrid şi este editată de legionari ;"B.I.R.E."-buletin de informaţii care apare săptămînal la Paris şi care este cel mai serios. Acesta este organul desenat chiar de iniţiale şi anume "Buletinul informativ al romînilor expatriaţi ". Foarte sobru, cu ştiri controlate din ţară şi numai despre România. Apare deasemeni un buletin în Londra. Apoi în R.F.G.sînt foarte multe.Cel mai serios nucleu de gazetari rpmîni este la München în R.F.G.format în jurul postului de radio Europa Liberă,care subvenţionat de americani este foarte circumspect în ceeace priveşte ştirile.Bine înţeles este în nota departamentului de stat al S.U.A. şi în general este în nota ştirilor şi comentariilor difuzate zilnic la radio.

In general însă romînii şi acolo ca aproape peste tot, manifesta aceeaşi desbinare. Dintre toţi expatriaţii din ţările socialiste,sînt cotaţi ca cei mai neserioşi, mai certăreţi, manifestînd atitudini contrastante cu sobrietatea cehilor, ungurilor, polonezilor. Cei mai penibili sînt legionarii. Aceştia, animaţi de vechile pasiuni, ne-mai avînd posibilitatea să-şi manifeste atitudinile anti-semite, se duşmănesc între ei,uzînd în scris, vorbă şi manifestări de întreg arsenalul de invective

www.cnsas.ro

CNSAS,
Direcţia Cercetare, Expoziţii, Publicaţii

ce i-au caracterizat. Actualmente în occident, legionarii sînt împărţiţi în trei fracţiuni. Una, care a rămas fidelă lui HORIA SIMA, propovăduieşte violenţa şi naţionalismul intrasigent. A doua, de tendinţă oarecum democrată, oarecum un curent neolegionar şi în sfîrşit a treia, legionarii catolici, subvenţionaţi de Vatican, care au ca unic program catolicizarea României. Intr-un cuvînt, deşuieţi, iraţionali, fără program precis care se pare că vor dispare odată cu persoanele lor.

COPOSU a ţinut să afirme sursei că la plecarea lui MURESANU de la el, l-a rugat pe acesta sa-şi ia toate exemplarele pe care i le-a arătat şi a avut grije ca acesta să nu lase pe undeva vreo broşură care l-ar fi putut compromite.

După aceste discuţii, treptat, treptat, sursa a început să abordeze cu COPOSU problemele interne. Sursa a fost încurajată în această iniţiativă de faptul că COPOSU nu a respins discuţia, care treptat, treptat, s-a transformat într-un fel de monolog, pe care voi căuta să-l relatez cît mai fidel.

COPOSU a spus că va încerca să facă cu sursa o analiză a situaţiei interne aşa cum o făceam adesea în serile de detenţiune, dar pentru că o numim analiză, vom discuta situaţiile pur academic, lăsînd la o parte problemele meschine care se discutau altădată la întrunirile electorale cu mult iz de demagogie.

Pornind de la o astfel de intenţie, în discuţii vom analiza situaţia în contextul intern şi extern cu implicaţiile respective.

Regimul socialist -a spus COPOSU- este fără îndoială o experienţă socială, care trebue analizată ştiinţific în perspectiva istoriei, deci fără a insista asupra nemulţumirilor unora, sau poticnelile inerente oricărei guvernări. După cum revoluţiile nu se judecă după cadavre ci dupa realizări, iar regimurile stabilite de revoluţii numai prin scopul ce şi-l propun, să încercăm şi noi prin evoluţia din ultimii 20 de ani să emitem unele judecăţi.

Inceputa furtunos după 23 August 1944 şi în special după 6 martie 1945, revoluţia socialistă de la noi era normal să-şi găsească adversari, duşmani mai mult sau mai puţin declaraţi.

Insăşi ameninţările fluturate la adresa unor clase, precum şi etichetarea calomnioasă de fascişti legionari tuturor celor ce nu erau alături de ei, era fatal să ducă la adversităţi. Ce a urmat se stie, reprimare, timorare. Fidelitatea manifestată de regim faţă de trupele de ocupaţie, toate acestea au contribuit la formarea unui climat nesănătos în care opinia noastră era împărţită în două clase, care în mod oficial se intitulau de regim drept duşmani. A fost o tragedie să vezi cum se cultiva ura şi vrajba în sînul aceleiaşi societăţi spre satisfacţia tuturor vecinilor noştri, care este un fapt cert că nu ne agreiază.

Era indiscutabil, că această stare trebuia să înceteze, trebuind să facă locul unei reconcilieri generale, altfel riscam să ne pierdem cu desăvîrşire. Nu neg faptul că în fostele clase dominante erau şi oameni fără judecată, pentru care totul era huzurul. Au fost elemente împotriva cărora am luptat şi noi şi pe care le doream înlăturate. Dar a identifica o întreagă clasă cu cîţiva fericiţi, este o exagerare.

In acest haos ideologic importat, a intrat treptat, treptat, suflul determinat de instinctul de conservare al naţiunii şi în sfîrşit cam de prin 1961, este adevărat, chinuit la început, dar apoi din ce în ce mai vizibil, transformarea societăţii din dictatură a proletariatului în statul întregului popor. Este fără îndoială un fapt pozitiv, a cărui culme a fost atinsă în ziua de 21 august 1968, de excepţionalul discurs, ştiil Delavrancea, a lui Ceauşescu în Piaţa Palatului. Vom examina la timp în contextul relaţiilor externe, această manifestaţie pe care unii au socotit-o imprudentă, dar pe care eu o taxez de manifestare demnă, cu enorme implicaţii în viitor .

COPOSU s-a oprit aci, spunînd sursei căa n-a făcut un plan de discuţii în care va examina faptul politic intern, în paralel cu reacţiile externe şi în special ale vecinilor. Va arăta ce

CNSAS,
Direcția Cercetare, Expoziții, Publicații

s-a făcut, din ce s-a făcut, ce este bun şi ce nu este bun. Ce se va mai putea face, cum vede el desfăşurarea în continuare a situaţiei politice, care sînt perspectivele şi cum le va judeca şi cum le va categorisi.

Subiectul fiind vag şi timpul înaintat, ne-am oprit aci, cerînd sursei ca la întîlnirea viitoare să plecam de aci spre a continua analiza.

Ne-am despărţit la orele 19.

LUPU IONEL.

Obs. COPOSU CORNELIU, fost secretar general adjunct al PNT este în atenţia C.S.S. Dir.a I-a. Cu privire la el, am mai înaintat la data de 13 febr.a.c. o notă informativă provenită de la acelaşi informator.

Mr. Baltag Ioan

www.corneliucoposu.ro